

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра готельно-ресторанної справи та туризму

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор ННІ неперервної освіти і
туризму

Іван ГРИЦЕНКО

2025 року

“СХВАЛЕНО”

на засіданні кафедри готельно-ресторанної справи та туризму

Протокол № 17 від “19” травня 2025 р.

Завідувач кафедри

 Світлана МЕЛЬНИЧЕНКО

”РОЗГЛЯНУТО”

Гарант ОП «Готельно-ресторанна справа»
 Світлана МЕЛЬНИЧЕНКО

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ ОСЕЛЬ СІЛЬСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ

Галузь знань J «Транспорт та послуги»
Спеціальність J2 «Готельно-ресторанна справа та кейтеринг»
Освітня програма «Готельно-ресторанна справа»
ННІ неперервної освіти і туризму
Розробники: доцент кафедри готельно-ресторанної справи та туризму,
 к.е.н., доцент, Ірина КУДІНОВА

Київ – 2025 р.

Опис навчальної дисципліни

Дисципліна «Бізнес-планування осель сільського зеленого туризму» присвячена комплексному вивченню теоретичних засад і практичних інструментів планування та організації підприємницької діяльності в сфері сільського зеленого туризму. Курс дозволяє сформувати у здобувачів вищої освіти системне уявлення про основи створення, розвитку та управління туристичними послугами на базі сільських садиб з урахуванням сучасних вимог ринку та особливостей сільської місцевості.

Завданням навчальної дисципліни «Бізнес-планування осель сільського зеленого туризму» є теоретична та практична підготовка студентів з питань аналізу ресурсного потенціалу сільської місцевості для організації туристичної діяльності; розробки бізнес-плану сільської туристичної оселі відповідно до її спеціалізації (екологічний, гастрономічний, етнографічний, відпочинково-оздоровчий тощо); планування виробничої, маркетингової, організаційної та фінансової частин бізнес-плану; оцінки економічної ефективності та інвестиційної привабливості проєкту; формування підприємницьких компетентностей та здатності до самостійної реалізації бізнес-ідей у сфері сільського зеленого туризму.

Дисципліна орієнтована на формування практично орієнтованих знань і навичок, що дозволяють майбутнім фахівцям ефективно реалізовувати туристичні ініціативи в сільських громадах, сприяючи розвитку територій, збереженню культурної спадщини та покращенню якості життя місцевого населення.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Магістр	
Спеціальність	J2 «Готельно-ресторанна справа та кейтеринг»	
Освітня програма	«Готельно-ресторанна справа»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	1	1
Семестр	1	1
Лекційні заняття	30 год.	10 год.
Практичні, семінарські заняття	30 год.	10 год.
Лабораторні заняття		
Самостійна робота	60 год.	100 год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	4 год.	

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни «Бізнес-планування осель сільського зеленого туризму» формування теоретичних знань та практичних навичок з бізнес-планування, як елементу управління оселями сільського зеленого туризму.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК):

здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру готельно-ресторанної справи

загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК3. Здатність до аналізу, оцінки, синтезу, генерування нових ідей.

ЗК4. Здатність працювати в команді.

ЗК7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК9. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших принципів недоброчесності.

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 1. Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій, використовувати міждисциплінарні дослідження аналізу стану розвитку глобальних та локальних ринків готельних та ресторанних послуг для розв'язання складних задач розвитку готельного і ресторанного бізнесу.

СК 2. Здатність систематизувати та синтезувати інформацію для врахування крос-культурних особливостей функціонування суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу.

СК 3. Здатність планувати та здійснювати ресурсне забезпечення діяльності суб'єктів готельного і ресторанного бізнесу.

СК 4. Здатність створювати і впроваджувати продуктові, сервісні, організаційні, соціальні, управлінські, інфраструктурні, маркетингові інновації у господарську діяльність суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу.

СК 5. Здатність забезпечувати ефективну сервісну, комерційну, виробничу, маркетингову, економічну діяльність суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу.

СК 6. Здатність координувати та регулювати взаємовідносини з партнерами та споживачами.

СК 7. Здатність до підприємницької діяльності.

СК 8. Здатність розробляти антикризові програми корпорацій, готельних та ресторанних мереж, суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу.

СК 11. Здатність до самостійного опанування новими знаннями, використання інноваційних технологій у сфері готельного та ресторанного бізнесу.

СК 12. Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі готельно-ресторанної справи у мультидисциплінарних контекстах, у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації.

СК 13. Здатність здійснювати бізнес-планування діяльності осель сільського зеленого туризму, формулювати завдання, пов'язані з екологічністю діяльності суб'єктів готельно-ресторанного бізнесу.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 1. Розробляти і приймати ефективні рішення з питань розвитку суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики, забезпечувати їх реалізацію, аналізувати і порівнювати альтернативи, оцінювати ризики та імовірні наслідки їх впливу.

ПРН 3. Розробляти, впроваджувати та застосовувати сучасні методи оцінювання ефективності впровадження інновацій в готельно-ресторанному бізнесі.

ПРН 4. Здійснювати моніторинг кон'юнктури ринку готельних та ресторанних послуг.

ПРН 5. Оцінювати нові ринкові можливості, формулювати бізнес-ідеї та розробляти маркетингові заходи з невизначених умов і вимог, що потребують застосування нових підходів, методів та інструментарію соціально-економічних досліджень.

ПРН 8. Ініціювати, розробляти та управляти проектами розвитку суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу із врахуванням інформаційного, матеріального, фінансового та кадрового забезпечення.

ПРН 10. Відповідати за формування ефективної кадрової політики суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу, організаційні комунікації, розвиток професійного знання, оцінювання стратегічного розвитку команди, підбір та мотивування персоналу на ефективне вирішення професійних завдань.

ПРН 11. Здійснювати дослідження та/або провадити інноваційну діяльність з метою отримання нових знань та створення нових технологій та видів послуг (продукції) в сфері готельно-ресторанного бізнесу та в ширших мультидисциплінарних контекстах.

ПРН 13. Здійснювати бізнес-планування осель сільського зеленого туризму, досліджувати світові і вітчизняні екологічні вимоги до засобів розміщення та закладів ресторанного господарства.

ПРН 14. Діяти у відповідності з принципами неприпустимості корупції та будь-яких інших принципів недоброчесності.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	тижні	усього го	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	ла б	ін д	с.р.		л	п	ла б	ін д	с.р.	
Модуль 1. Теоретичні основи бізнес-планування підприємств на сільських територіях														
Тема 1. Сільський зелений туризм як сфера підприємницької діяльності.	1-2	14	4	4			6	14	2	2				10

Тема 2. Генерування бізнес-ідеї. Проектування бізнес-ідеї.	3	10	2	2			6	10					10
Тема 3. Сутність та зміст бізнес-планування підприємств	4	10	2	2			6	10					10
Тема 4. Конкурентоспроможність туристичного продукту сільської території	5-6	14	4	4			6	14	2	2			10
Тема 5. Якість послуг садиб сільського зеленого туризму	7	10	2	2			6	12	1	1			10
Разом за модулем 1	58		14	14			30	60	5	5			50
Модуль 2. Розробка бізнес-плану осель сільського зеленого туризму													
Тема 6. План і стратегія маркетингу	8	10	2	2			6	12	1	1			10
Тема 7. Виробничий план	9	10	2	2			6	12	1	1			10
Тема 8. Організаційний план	10	10	2	2			6	12	1	1			10
Тема 9. Фінансовий план. Оцінка та страхування ризику.	11	10	2	2			6	12	1	1			10
Тема 10. Презентація бізнес плану оселі сільського зеленого туризму	12-15	22	8	8			6	12	1	1			10
Разом за модулем 2	62		16	16			30	60	5	5			50
Усього годин	120		30	30			60	120	10	10			100

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сільський зелений туризм як сфера підприємницької діяльності.	4
2	Генерування бізнес-ідеї. Проектування бізнес-ідеї.	2
3	Сутність та зміст бізнес-планування підприємств	2
4	Конкурентоспроможність туристичного продукту сільської території	4
5	Якість послуг садиб сільського зеленого туризму	2
6	План і стратегія маркетингу	2
7	Виробничий план	2
8	Організаційний план	2
9	Фінансовий план. Оцінка та страхування ризику.	2
10	Презентація бізнес плану оселі сільського зеленого туризму	8
	Всього	30

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сільський зелений туризм як сфера підприємницької діяльності.	4
2	Генерування бізнес-ідеї. Проєктування бізнес-ідеї.	2
3	Сутність та зміст бізнес-планування підприємств	2
4	Конкурентоспроможність туристичного продукту сільської території	4
5	Якість послуг садіб сільського зеленого туризму	2
6	План і стратегія маркетингу	2
7	Виробничий план	2
8	Організаційний план	2
9	Фінансовий план. Оцінка та страхування ризику.	2
10	Презентація бізнес плану оселі сільського зеленого туризму	8
	Всього	30

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сільський зелений туризм як сфера підприємницької діяльності.	6
2	Генерування бізнес-ідеї. Проєктування бізнес-ідеї.	6
3	Сутність та зміст бізнес-планування підприємств	6
4	Конкурентоспроможність туристичного продукту сільської території	6
5	Якість послуг садіб сільського зеленого туризму	6
6	План і стратегія маркетингу	6
7	Виробничий план	6
8	Організаційний план	6
9	Фінансовий план. Оцінка та страхування ризику.	6
10	Презентація бізнес плану оселі сільського зеленого туризму	6
	Всього	60

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне або письмове опитування;
- співбесіда;
- тестування;
- захист практичних робіт,
- захист самосійних робіт,
- захист бізнес-плану сільської оселі

7. Методи навчання

- метод проблемного навчання;
- метод практико-орієнтованого навчання;
- кейс-метод;
- метод навчальних дискусій та дебат;
- метод командної роботи, мозкового штурму
- метод гейміфікованого навчання.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Теоретичні основи бізнес-планування підприємств на сільських територіях		
Практична робота 1. Сільський зелений туризм як сфера підприємницької діяльності.	Знати сутність і специфіку сільського зеленого туризму як форми підприємницької діяльності, основні правові та організаційні засади його здійснення. Розуміти економічні, соціальні та екологічні передумови розвитку сільського туризму, його значення для диверсифікації діяльності сільських домогосподарств. Знати вимоги до започаткування власної справи в сфері сільського туризму, форми господарювання, можливості державної підтримки та джерела фінансування.	10
Практична робота 2. Генерування бізнес-ідеї. Проектування бізнес-ідеї.	Знати поняття бізнес-ідеї, джерела її виникнення, ознаки успішної та життєздатної ідеї. Розуміти етапи процесу генерування, відбору та проектування бізнес-ідеї, а також методи їх оцінювання з точки зору ринкових потреб, ресурсного забезпечення та прибутковості. Знати підходи до формулювання мети, місії, цільового сегменту та унікальної торгової пропозиції бізнес-ідеї.	10
Практична робота 3. Сутність та зміст бізнес-планування підприємств	Знати поняття бізнес-плану, його структуру та призначення. Розуміти етапи розробки бізнес-плану, зміст основних розділів, логіку взаємозв'язків між ними. Знати вимоги до оформлення бізнес-плану та критерії його оцінки для потенційних інвесторів або кредиторів.	10
Практична робота 4. Конкурентоспроможність туристичного продукту сільської території	Знати сутність поняття конкурентоспроможності туристичного продукту, фактори, що на неї впливають, та методи її оцінювання. Розуміти специфіку формування конкурентних переваг туристичного продукту сільської місцевості, роль унікальних ресурсів, сервісу, брендингу та маркетингу. Знати підходи до аналізу конкурентного середовища, оцінки сильних і слабких сторін туристичних об'єктів на сільських територіях.	10
Практична робота 5. Якість послуг садиб сільського зеленого туризму	Знати поняття якості туристичних послуг, основні критерії та показники якості в садибах сільського зеленого туризму. Розуміти вимоги до організації обслуговування туристів, роль стандартів, сертифікації та гігієнічних норм у забезпеченні якості послуг. Знати методи оцінювання рівня якості послуг, інструменти збору зворотного зв'язку від клієнтів та шляхи підвищення якості обслуговування в садибах.	10
Самостійна робота 1.		20
Модульна контрольна робота 1.		30
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Розробка бізнес-плану осель сільського зеленого туризму		
Практична робота 6. План і стратегія	Знати зміст, структуру та призначення маркетингового плану, основні етапи його розробки. Розуміти сутність	

маркетингу.	маркетингової стратегії, її типи та принципи формування відповідно до цілей підприємства та ринкових умов. Знати основні інструменти комплексу маркетингу (4P/7P), методи позиціонування продукту, стратегії просування та збуту.	10
Практична робота 7. Виробничий план.	Знати зміст, структуру та значення виробничого плану в бізнес-плануванні. Розуміти процес організації виробництва товарів або надання послуг, включаючи вибір місця розташування, потребу в обладнанні, сировині, персоналі та інших ресурсах. Знати показники ефективності виробничої діяльності, методи планування обсягів виробництва, графіки виконання робіт та контроль якості.	10
Практична робота 8. Організаційний план.	Знати вимоги до структури та оформлення презентації бізнес-плану, особливості подачі матеріалу для різних цільових аудиторій (інвестори, партнери, органи влади). Розуміти принципи ефективної комунікації, правила візуалізації інформації, логіку побудови аргументованого виступу. Знати методи оцінювання презентацій, типові помилки та шляхи їх уникнення під час публічного захисту бізнес-ідеї.	10
Практична робота 9. Фінансовий план. Оцінка та страхування ризику.	Знати основні складові фінансового плану, його структуру та роль у бізнес-плануванні. Розуміти методи оцінки фінансових ризиків, види ризиків у підприємницькій діяльності та принципи їх мінімізації. Знати механізми страхування ризиків, види страхових продуктів та порядок їх застосування в бізнесі.	10
Практична робота 10. Презентація бізнес-плану оселі сільського зеленого туризму	Знати вимоги до структури та оформлення презентації бізнес-плану, особливості подачі матеріалу для різних цільових аудиторій (інвестори, партнери, органи влади). Розуміти принципи ефективної комунікації, правила візуалізації інформації, логіку побудови аргументованого виступу. Знати методи оцінювання презентацій, типові помилки та шляхи їх уникнення під час публічного захисту бізнес-ідеї.	10
Самостійна робота 2.		20
Модульна контрольна робота 2.		30
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота	$(M1 + M2)/2 * 0,7 \leq 70$	
Екзамен/залік	30	
Всього за курс	$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq 100$	

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення:

Електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn -

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=4058>

Конспекти лекцій та їх презентації (доступні на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=4058>

10. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Гапоненко Г.І., Парфіненко А.Ю., Шамара І.М. Сільський зелений туризм / Навч. посібник. Каравелла. – 2023. – 272 с.
2. Диверсифікація європейського сільського туризму через збалансованість та креативність: навчально-практичний посібник / за ред. А. В. Череп, Н. С. Венгерської. – Запоріжжя: Видавничий дім «Гельветика». – 2022. – 272 с.
3. Імплементация європейського досвіду комплементарного розвитку сталого сільського туризму та креативних індустрій: монографія / А. В. Череп, Н. С. Венгерська, Л. В. Безкоровайна та ін.; за заг. ред. А. В. Череп. Запоріжжя : Видавничий дім «Гельветика», 2023. 224 с.
4. Македон В.В. Бізнес-планування / Навч. посібник. Центр учбової літератури. – 2020. – 236 с.
5. Г.М. Тарасюк. Бізнес-план: розробка, обґрунтування та аналіз / Навч. посібник. Каравелла. – 2023. – 280 с.

Допоміжні

1. Michał Roman; Norbert Kawęcki; Iryna Kudinova; Arkadiusz Niedziółka; Ewa Szczucka; Monika Wojcieszak-Zbierska. Agritourism farms as places of providing therapeutic services for people with autism spectrum disorder. Turystyka I Rozwój Regionalny, 2024, (22), 107–120.

2. Michał Roman; Iryna Kudinova; Viktoriia Samsonova; Norbert Kawęcki (2024). Innovative Development of Rural Green Tourism in Ukraine. *Tourism and Hospitality*. 2024, 5(3), 537-558; <https://doi.org/10.3390/tourhosp5030033>
3. Gabryjończyk, P., Kudinova, I., Samsonova, V. (2024). Rural tourism as a priority area for the development of agro-houses and rural areas of Ukraine. *Turystyka I Rozwój Regionalny*, 2024, (21), 45–55.

Інформаційні ресурси

1. Сайт Співки сільського зеленого туризму України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://www.greentour.com.ua/>